

Пудичева Г.О.

к.е.н., викладач

Одеський національний економічний університет
(Україна)

Малишко В.С.

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет
(Україна)

ДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ЛОГІСТИКА» ТА «УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАНЬ»

У сучасних умовах господарювання підприємства все більше використовують логістичний підхід в управлінні потоковими процесами. Дійсно, це може не тільки підвищити ефективність внутрішніх поточкових процесів, але й сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства в цілому. Саме тому розуміння понять «логістика» та «управління ланцюгами постачань» (supply chain management – SCM) повинно стати основою для керівників підприємств. Не дивлячись на зростаючу кількість публікацій з питань логістичного управління, на даний час серед вітчизняних науковців не існує єдиної думки щодо співвідношення даних понять.

О.В. Горбенко, розглядаючи термінологічний апарат вітчизняної логістики, зазначає, що поняття «логістика» та «управління ланцюгами постачань» часто ототожнюються, оскільки обидва вони певною мірою пов'язані з процесом перетворення матеріальних ресурсів і суміжних з ним процесів. У такому тлумаченні логістиці надається дуже широке значення – більше за управління саме потоками матеріальних ресурсів. Однак логістика є лише частиною управління ланцюгами постачань. Дослідник розглядає об'єктом логістики потоки матеріальних ресурсів, а управління ланцюгами постачань – фінансові, інформаційні та ін. [1, с. 422]. Проте, на нашу думку, такий підхід є не досить правильним. Матеріальні потоки в діяльності підприємств часто невіддільні від руху фінансових, інформаційних, сервісних, енергетичних та ін. потоків. Тому об'єктом логістики слід розглядати поточкові процеси взагалі, незалежно від їх матеріального виразу.

В той же час, дійсно, неможна ототожнювати поняття «логістика» та «управління ланцюгами постачань». Останній термін носить інтеграційний характер, але цей характер полягає дещо в іншому. У стандартах ЕІА з логістики наводиться наступне визначення поняття «логістика» – це планування, виконання та контроль руху та розміщення людей та/або товарів, а також підтримуючі дії, пов'язані з таким рухом і розміщенням, у межах економічної системи, створеної для досягнення своїх специфічних цілей. В той же час поняття «управління ланцюгами постачань» розглядається як організація, планування, контроль та регулювання товарного потоку, починаючи з отримання замовлення та закупівлі сировини та матеріалів для забезпечення виробництва товарів, і далі через виробництво і розподіл

доведення його з оптимальними витратами ресурсів до кінцевого споживача у відповідності до вимог ринку [2].

Таким чином, відмінності між даними поняттями полягають у тому, що управління ланцюгами постачань є більш широким поняттям, яке включає всі дії, що стосуються зв'язку постачальника з кінцевим споживачем. Логістика ж передбачає процес інтеграції руху та управління товарів всередині підприємства та за його межами. Тобто управління ланцюгами постачань ставить акцент на збільшенні взаємодії та співпраці підприємств у потокових процесах. Така співпраця, на думку Р.С. Кравчук, може відбуватися на багатьох рівнях: від дослідницьких робіт і проектування нової продукції (разом зі способом їх доставки кінцевим споживачам), через інтеграцію логістичних функцій аж до процесів післяпродажного обслуговування [3].

Таке тлумачення означених понять є близьким до їх розуміння у зарубіжній літературі. Так на думку М. Крістофера, «сьогодні підприємство не може вже функціонувати як окремих і незалежний господарський суб'єкт, що конкурує з іншими організаціями цього типу». Світові ринки переходять в нову еру – еру «конкуренції ланцюгів постачань» [4, с. 25].

Таким чином, можна сказати, що поняття «логістика» стосується управління потоковими процесами на рівні окремого підприємства, в той же час поняття «управління ланцюгами постачань» розглядає ці процеси при взаємодії підприємств на етапах від закупівлі сировини та матеріалів до кінцевого споживача.

Отже, концепція управління ланцюгами постачань стала розвитком концепції логістичного управління. Вона є результатом прагнень багатьох підприємств-партнерів, таких як постачальники, виробники, оптові та роздрібні посередники та споживачі, здійснювати свої дії у ланцюгу постачань (пошук постачальників, закупівля, виробництво, збут, обслуговування клієнтів тощо) більш ефективно.

Таким чином, сьогодні поняття «логістика» використовується у багатьох сферах. Концепція управління ланцюгами постачань також включає логістику. Ці поняття невіддільні. Однак вони не дублюють, а доповнюють один одне.

Література

1. Горбенко О.В. Термінологічний апарат вітчизняної логістики / О.В. Горбенко // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 10. – С. 420 – 427.
2. ELA Certification for Logistics Professionals. Standards 040805. – Brussels: European Certification Body for Logistics, 2004. – 15 p.
3. Кравчук Р.С. Механізм взаємодії підприємств в ланцюгу постачань [Електронний ресурс] / Р.С. Кравчук // Моделювання регіональної економіки. – 2013. – № 1. – С. 466-472. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Modre_2013_1_47
4. Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок / М. Кристофер; под. общ. ред. В.С. Лукинського. – СПб.: Питер, 2004. – 316 с.